

A szemináriumi dolgozat formájáról¹

1. Általános dolgok

- 1.1. A szemináriumi dolgozat (kisdolgozat, házidolgozat stb.) elkészítése tudományos munka; tudományos munka alapjául pedig csak a tárgyalandó szöveg *megbízható kiadása* szolgálhat. Ha rendelkezésre áll kritikai kiadás, akkor azt kell használniuk; ennek hiányában természetesen csak egyéb kiadásokra támaszkodhatnak. Mindig ragaszkodjanak megbízható információs forrásokhoz. Az internetből vett adatokat kezeljék kritikusan; egyáltalán ne használjanak olyan információkat, amelyek az internetnél megbízhatóbb forrásból is megszerezhetők.
- 1.2. A tárgyalandó szöveget nem elég egyszer átolvasni. Eredetileg idegen nyelven íródott szöveg esetében soha ne elégedjenek meg annak esetleges másik idegen nyelvű vagy magyar fordításával.
- 1.3. A másodlagos (szak-) irodalmat mindig tekintsek át a legutóbbi közleményekig; ehhez használják a különféle személyi vagy szakbibliográfiákat – ha vannak.
- 1.4. A megfogalmazás módjával érzékeltesék, hogy mikor referálnak, és mikor közölnek saját gondolatokat.
- 1.5. Feltétlenül tartsák be a szemináriumi dolgozat terjedelmi korlátozását. Egy oldalra 35 sort írjanak, másfeles sortávval, soronként 60 leütéssel. A betűnagyságot 12 pontosra állítsák be – a szövegbe iktatott idézetekben (vö. 3.7.) és lábjegyzetszövegben alkalmazzanak 11 vagy 10 pontos betűnagyságot.
- 1.6. Fogalmazzanak a lehető legvilágosabban és legpontosabban. A szöveg minőségét ellenőrizzék többszöri átolvasással és/vagy *mások általi* átolvastatással.
- 1.7. Nagyon ügyeljenek a *helyesírásra* és a *központosásra*. A szövegszerkesztő programok többsége által felkínált helyesírást ellenőrző funkciók hasznos, ám semmiképpen sem elégséges lehetőségként kezelendők. Ha más megoldás nincs, alkalmazzanak kézírásos korrektúrajeleket.
- 1.8. Az egyes szavak közötti túl nagy távolság elkerülése érdekében éljenek a *szavak elválasztásának* lehetőségével. Soha ne bízzanak azonban a szövegszerkesztő programok automatikus elválasztásaiban.
- 1.9. A főszöveget és jegyzetapparátust írják azonos betűtípussal. Ne írjanak jobbra záró formátumban; ne cserélgessék a balra záró és sorkizáró formátumot; középre zárással csak a címdalton éljenek.
- 1.10. Gondosan különítsék el a kötőjelet (-) és a gondolatjelet (–), valamint a hiányjelet (') és a hangsúlyjelet (´). Ügyeljenek a kezdő és záró idézőjelek (,' és „,”) egységességére, helyettük soha ne használjanak kisebb-nagyobb jeleket (<>)

Pl.

helyes	helytelen
Kant-kiadás	Kant–kiadás
ez – mint említettük – nem érvényes akkor, ha	ez - mint említettük - nem érvényes akkor, ha
Tud győzni e' nép! Attila' magva ez	Tud győzni e´ nép! Attila´ magva ez
ez nem volt ‚szép‘ tőle	ez nem volt `szép´ tőle ez nem volt >szép< tőle

2. Tagolás

- 2.1. A szemináriumi dolgozat részei sorrendben: címlap, tartalomjegyzék, főszöveg és jegyzetek, irodalomjegyzék. Az oldalszámozásba – 1., illetve 2. o.-ként – a címlap és a

¹ Felhasznált forrás: <http://www.btk.pte.hu/tanszekek/esztetika/konyv/fonal.doc>

tartalomjegyzék is beleszámít, ám mindig jelöletlen marad, tehát a főszöveg és jegyzetek a 3. o.-n kezdődik.

- 2.2. A dolgozat tagolásának tükröznie kell a dolgozat logikáját; a fejezetbeosztás ne legyen se túl aprólékos (túl sok fejezet), se túl elnagyolt (túl kevés fejezet). Az egyes fejezeteknek *értelemszerű* címet kell kapniuk. A fejezetcímeknek meg kell jelenniük a tartalomjegyzékben, mégpedig annak az oldalnak a megjelölésével, amelyiken az illető fejezet kezdődik.
- 2.3. Az érvelés (argumentáció) logikájának kiemelése érdekében az egyes fejezeteket bekezdésekre szokás tagolni. Elfogadhatatlan, ha minden egyes mondat új bekezdésbe kerül, valamint az is, ha egy bekezdés oldalakon át tart; nagyon figyelni kell arra, hogy a bekezdés összetartozó részeket ne válasszon szét, valamint hogy különmű részeket ne kapcsoljon össze.
- 2.4. Az egyes bekezdéseket ne válasszák el egy vagy több üres sorközzel.

3. Idézetek és jegyzetek

- 3.1. Alapvető követelmény: minden elsődleges vagy másodlagos irodalomból átvett gondolatot és megfogalmazást jelölni kell idézetként, mégpedig a forrást megadó lábjegyzetben.
- 3.2. Minden *szó szerint* átvett szöveghelyet jelölni kell idézetként, mégpedig egyszerre idézőjelekkel és a forrást megadó lábjegyzetben (lásd még 3.7.).
- 3.3. Ügyelni kell az átvett szöveghely korrekt idézésére, valamint arra, hogy saját szövegük (pl. kihagyás alkalmazása esetén) ne torzítsa el az idézett szöveget.
- 3.4. Régi szövegek idézésekor a szövegszerkesztő programok karakterkészletében általában nem szereplő jeleket (ligatúrák, abbreviatúrák, szuperszkriptumok) kézírással kell pótolni.
- 3.5. Ha saját mondataikba illesztenek be idézeteket, akkor az idézet grammatikai sajátságait hozzá kell igazítani a saját mondathoz (meg kell változtatni pl. az idézet szórendjét, egyes szavak toldalékolását stb.) – lehetőség szerint kerüljék ezt a kényszert, fogalmazzák saját mondataikat eleve úgy, hogy ne kelljen rá sort keríteni. Ha mégis megtették, akkor az idézett szövegen megejtett változtatásokat szögletes zárójelek alkalmazásával jelölni kell. Az idézett szövegben végrehajtott, legalább egy szavas kihagyást (vö. 3.3.) így jelöljük: [...]. Egyes, kihagyott vagy megváltoztatott betűket és szótagokat (más szempontból: végződéseket) []-el jelölünk (pl.: „ház[]” – „háza” helyett; „transzcendentális filozófiá[ról]” – „transzcendentális filozófia” helyett; „szerző[i]” – a „szerző által mondott” helyett).
- 3.6. Az idézet egyértelműségének megőrzése érdekében szükség lehet magyarázó kiegészítések alkalmazására. A magyarázó kiegészítéseket szintén szögletes zárójelbe kell tenni, közvetlenül a bevezető szögletes zárójel után pedig oda kell írni, hogy ti., azaz: tudni illik, röviden: tudnillik; a ti. után következő magyarázatnak a lehető legrövidebbnek kell lennie.
Pl. A tiszta ész kritikájáról van szó; az idézendő mondat: „Ez Kant fő műve”; az idézetben szereplő mondat: „Ez [ti. A tiszta ész kritikája] Kant főműve”; nem pedig: „Ez [ti. a nagyon vastag és szisztematikussága ellenére ugyancsak nehezen olvasható A tiszta ész kritikája, mely először 1781-ben, majd második kiadásban 1787-ben jelent meg Königsbergben] Kant főműve”).
- 3.7. Az idézett szöveg grammatikai vagy ortográfiai különösségeit nem szabad hallgatólágyosan kijavítani – még akkor sem, ha nyilvánvalóan nem nyelvi különlegességről, hanem szedési hibáról van szó. Ilyen hiba esetén az idézetben mindazonáltal jelezni kell, hogy az nem került el figyelmüket; jelölésként alkalmazzanak

a hiba után közvetlenül két szögletes zárójelbe írt felkiáltójelet [!]; az idézett szöveg *tárgyi / tartalmi* hibáit ne az idézetben jelöljék, hanem az idézethez rendelt lábjegyzetben.

Pl.

Egy régi könyv egyik indexében szerepel: „*Peranbyleus*, Bethlehem Gabor, Transyluaniae princeps” => „*Peranbyleus*, Bethlehem [!] Gabor, Transyluaniae princeps”

- 3.8. Ha teljes mondatot idéznek, akkor az idézett mondat írásjele az idézethez tartozik, tehát a záró idézőjel elé helyezendő: Berzsenyi híres költeményének első sora: „Él még Nemzetem’ Istene!”
- 3.9. Ha az idézett mondatot (vagy annak egy részét) beillesztik saját mondatuk összefüggésébe, úgy a saját mondat írásjelét akkor is az idézőjel után helyezték el, ha mondatuk az idézettel végződik: Hogy „Róma ledől, s rabigába görbed”, afelől Berzsenyinek nem voltak kétségei., illetve Berzsenyi meg volt győződve arról, hogy „Róma ledől, s rabigába görbed”.
- 3.10. A szövegükben szereplő címek idézetként kezelendők, tehát idézőjelek között, nem pedig kurziválással írandók (pl. Arisztotelész „*Metafizikája*”, nem pedig *Metafizikája*). A kurziválást mértéktartóan és csak kiemelésre használják; ha azonban az idézetben kiemelést hajtottak végre, akkor azt jelölni kell vagy a kiemelt rész után közvetlenül így: [kiemelés – X. Y. (= család- és keresztnévük nagy kezdőbetűi)], vagy az idézet forrásának megadásakor a hozzárendelt lábjegyzetben Mindig csak egyfajta kiemelést használjanak, tehát az idézetben szereplő ritka szedést vagy az aláhúzást is kurziválással adják vissza. Az idézetben szereplő dupla idézőjeleket („”) helyettesítsék szimpla idézőjelekkel (,').
- 3.11. A három sornál hosszabb idézeteket a főszövegtől egy üres sorközzel elválasztva, valamint a főszöveg sorainak kezdeténél beljebb kezdve írják; ebben az esetben az idézőjelek elhagyandók. Mindez érvényes verses szövegek idézése esetében is: a három sornál rövidebb idézet a főszövegbe illeszkedik, az egyes verssorokat /-jellel kell elválasztani (pl.: „Szép, szép az élet, Eszti! / A’ myrtus-illatokban”)
- 3.12. A jegyzetszámokat a szövegben a záró idézőjel után, a vesszőt, pontosvesszőt és kettőspontot megelőzően, ám a pont, kérdő- és felkiáltójelet követően, felső index helyzetbe kell írni.
- 3.13. A jegyzetek az oldalak alján, 1-től kezdődő számozással helyezkednek el.
- 3.14. A jegyzet mondatnak tekintendő, így tehát nagybetűvel kezdődik és ponttal végződik.
- 3.15. A vö. (=Vesd össze!) jelet akkor használják a jegyzetben, ha tartalmilag idéztek valamit, illetve ha további irodalomra kívánnak utalni; szó szerinti idézet esetén tilos használni! A további irodalomra tett utalásokban törekedni kell a felsoroltak rövid karakterizálására – a tartalmi információ mellett ezzel valószínűsíthetik, hogy a megadott címeket nem bibliográfiából másolták, hanem valóban olvasták is (pl.: A korabeli „*Werther*”-receptió ideológiakritikus irodalomszociológiai elemzését nyújtja: Scherpe, *Werther und Wertherwirkung*; vö. 3.12.1.)
- 3.16. A jegyzetekben az idézett szöveget a következő formában adják meg: szerző családneve, rövidcím, oldalszám – válasszanak megvilágító erejű és egyértelmű rövidcímet, ami a hosszúcímből levezethető és az irodalomjegyzék segítségével egyértelműen feloldható (pl. Blumenberg, *Lesbarkeit*, 214. o., vagy Habermas, *Strukturwandel*, 343–359. o.; vö. 4.2.1.2.)
- 3.17. A 21. o. sk. rövidítés jelentése: a 21. és az utána következő oldal, vagyis 21–22. o.; a 21. o. skk. jelentése: a 21. és az utána következő, meghatározatlan számú oldal – helyette alkalmazzák inkább a 21–22/33/44/55/stb. o. rövidítést.
- 3.18. Ha a jegyzet a *közvetlenül* megelőzően idézett szövegre vonatkozik, akkor elegendő a következő utalás: uo., vagy uo. 77. o., vagy vö. uo. 77. o.
- 3.19. Ha többször idéznek ugyanazon *irodalmi* szövegből, akkor a lábjegyzet-apparátus terjedelmének csökkentése érdekében az első idézethez rendelt lábjegyzetben az idézett

mű rövid címét még jobban lerövidíthetik, s a további idézetek után közvetlenül elhelyezett zárójelben az idézett mű e lerövidített címe után megadott oldalszámmal utalhatnak a szöveghelyre. Ha csupán *egyetlen irodalmi szövegből* idéznek, akkor az idézetek után elhelyezett zárójelben elég csak az oldalszámot megadni.

Pl.

1) ha az első jegyzet így szól: Mann, Doktor Faustus, 111. o. E szövegre a továbbiakban DF-rövidítéssel a főszövegben hivatkozunk – akkor a további idézetek a következőképpen alakulnak:

– Adrian „az apjától örökölte a migrénre való hajlamot” (DF 34. o.)

– Adrian szemének sajátos árnyalata (vö. DF 34. o.)

2) ha az első jegyzet így szól: Mann, Doktor Faustus, 111. o. A szövegre a továbbiakban a főszövegben hivatkozunk – akkor a további idézetek a következőképpen alakulnak:

– Adrian „az apjától örökölte a migrénre való hajlamot” (34. o.)

– Adrian szemének sajátos árnyalata (vö. 34. o.)

3.20. Költemények, verses elbeszélések, verses drámák folyamatos sorszámozással ellátott kiadásából mindig a sor vagy sorok számának megadásával hivatkozzanak, ha egyébként egyértelmű, hogy mely műből idéznek. Ha több verses szövegből idéznek, akkor kövessék a 3.12.4. pontban olvasható javaslatot; az oldalszám helyére értelemszerűen a verssor száma vagy számai kerülnek.

Pl.

Ahogy Faust mondja Goethe Faustjában: „Hadd lássam hát! Mindent szabad, / Ha művészeted elragad” (1434–1435).

3.21. Ha összkiadásból (vö. 4.2.1.1.) idéznek egy szöveget, és a maguk mondandójából nem derül, hogy pontosan melyik szövegről van szó, akkor a lábjegyzetben ne csupán az összkiadás kötet- és oldalszámát adják meg, hanem vegyék fel az idézett szöveg címét és az idézett szövegnek az összkiadás megfelelő kötetén belüli helyét is.

Példa: Nietzsche, Zur Genealogie der Moral, KSA 5., 245–412. o., itt 278. o.; nem pedig: KSA 5., 278. o. [illik tudni, hogy a KSA-rövidítés Nietzsche műveinek Colli és Montinari által gondozott Kritische Studienausgabéját jelenti!]

3.22. Másodkézből vett idézeteket csak indokolt esetben és jobb híján használjanak; ebben az esetben azonban mindenképpen adják meg, hogy kinél találták az idézetet – a másodkézből idézett mű nem szerepelhet az irodalomjegyzékben!

Pl.

Friedrich von Blanckenburg: Versuch über den Roman, Leipzig u. Liegnitz 1774. 77. o., idézi: Lämmert, Geschichte der Romantheorie, 777. o.; Lämmert munkájának adatait úgy kell megadni, ahogy a 4.2.1.2. pont alatt olvasható, míg Blanckenburg munkáját nem kell/szabad megadni.

3.23. Az internet-oldalokról vett idézeteket a dokumentum, valamint az oldal URL-címével azonosítsák; érdemes feljegyezni az oldal utolsó látogatásának dátumát is.

Pl.

Karl Eibl: Zur Wette im Faust. In: Goethezeitportal.

URL: http://www.goethezeitportal.de/db/wiss/goethe/faust_eibl.pdf. 2006. 11. 27.

4. Bibliográfia

4.1. 4.1. Az irodalomjegyzékben (bibliográfiában) áttekintést kell nyújtaniuk az Önök által ténylegesen (szó vagy értelem szerint) idézett, hivatkozott művekről; a másodkézből idézett szövegeken kívül (vö. 3.13.) fel kell tehát venniük mindazokat, amelyekre a jegyzetekben utaltak. Az irodalomjegyzéket osszák fel *forrásokra* (elsődleges irodalomra) és *szakirodalomra* (másodlagos vagy kritikai irodalomra); lehetőleg ne használják a *primér* és *szekundér irodalom* megnevezést!

4.2. 4.2. A bibliográfia legfontosabb követelménye, hogy a benne szereplő művek egyértelműen azonosíthatóak legyenek. Mindamellet alakítsák az irodalomjegyzéket *egységesre*, mégpedig valamely *elfogadott rendszernek* megfelelően! Mindenképpen választaniuk kell a különböző rendszerek közül, ám ha már választottak, legyenek következetesek! Mind az önálló, mind a nem önálló közleményekre nézve egyaránt érvényes, hogy az alcím nem maradhat el; fordítások esetében mindig meg kell adni a fordító nevét is.

Pl.

Eco, Umberto: Hogyan írjunk szakdolgozatot? **Ford. Klukon Beatrix.** Budapest 1991.

Kant, Immanuel: A tiszta ész kritikája. **Ford. Kis János.** Budapest 2004.

4.3. Önálló közlemények

Ha az irodalomjegyzékben viszonylag kevés cím szerepel, akkor a *kronológiai* (az első megjelenés dátuma szerinti) elrendezés révén fontos információkkal látják el az olvasót; a legtöbb esetben azonban az *ábécé* szerinti tagolás célravezetőbb. Első helyen mindig a szerző családnévét adják meg (magyar szerző esetében ez magától értődik), majd vessző után írják a keresztnévét. Ne rövidítsék se a szerző, se a kiadó/szerkesztő/szöveggondozó keresztnévét, még akkor sem, ha a közlemény címlapján rövidítve találkoznak vele. Ha egy munkának több szerzője van, akkor a címlapon szereplő sorrendben vegyék fel őket; figyeljenek arra, hogy az egyes szerzők nevei jól elkülönüljenek (ugyanaz figyelembe veendő a több megjelenési hellyel rendelkező munkák esetében is, vö. 4.2.1.2.) A megjelenés helye és évszáma közé ne tegyenek semmilyen írásjelet. A címben szereplő idézet (viszonylag ritka, mert csúnya) kettős („”) idézőjelben jelenjen meg; a címben szereplő egyéb címet írják szimpla (,) idézőjelbe.

4.4. Szövegkiadások

Ha több szöveget idéznek egy szövegkiadásból, akkor célszerű az irodalomjegyzékbe a szövegkiadást felvenni, majd ahhoz hozzárendelni egy rövidítést, hogy a jegyzetekben annak felhasználásával hivatkozassanak. A legtöbb szövegkiadásnak kanonizált rövidítése van, mellyel a szakirodalomban találkozhatnak. Ha csupán egyetlen szöveget idéznek egy szövegkiadásból, akkor a 4.2.3.1. pont szerint járjanak el.

Minta:

Családnév, Keresztnév [mindkettő elmarad, ha a szerző neve a címhez tartozik!]: Cím, szerk. (ed., Hg.) Keresztnév Családnév, a kötetek száma, Hely évszám (Önök által adott vagy kanonizált rövidítés)

Pl.

Goethes Werke, hg. im Auftrag der Großherzogin Sophie von Sachsen, 4 Abteilungen mit insgesamt 133 Bänden, Weimar 1887–1919. (WA) => WA I 47, S. 77–88.

Nietzsche, Friedrich: Sämtliche Werke. Kritische Studienausgabe in 15 Einzelbänden, hg. v. Giorgio Colli u. Mazzino Montinari, Berlin/New York 1967–1977. (KSA) => KSA 2, S. 77–88.

4.5. Monográfiák

Minta:

Családnév, Keresztnév: Cím. Alcím, (ha van: kötetek száma) Hely évszám (ha van: Sorozatcím, kötetszám).

Pl.

Blumenberg, Hans: Die Lesbarkeit der Welt, Frankfurt a. M. 1981.

Habermas, Jürgen: Strukturwandel der Öffentlichkeit. Untersuchungen zu einer Kategorie der bürgerlichen Gesellschaft, Neuwied/Berlin 1962.

Habermas, Jürgen: A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása. Vizsgálódások a polgári társadalom egy kategóriájával kapcsolatban. Ford. Endreffy Zoltán. Utószó Papp Zsolt. Budapest 1971.

Frick, Werner: Providenz und Kontingenz. Untersuchungen zur Schicksalssemantik im deutschen und europäischen Roman des 17. und 18. Jahrhunderts. 2 Bände, Tübingen 1988.

A kiadó(vállalat) nevének megadása nem kötelező. Ha a könyv valamely sorozatban jelent meg, a sorozat nevét és a kötet sorozaton belüli számát csak akkor érdemes megadni, ha tartalmi információ kötődik hozzá; soha nem kell megadni a sorozatszerkesztő nevét. Szokatlan, ám néha tanulságos megadni egy monográfia ténylegesen felhasznált oldalait (de vö. 4.2.3.)

Pl.

Stanitzek, Georg: Blödigkeit. Beschreibungen des Individuums im 18. Jahrhundert, Tübingen 1989 (Hermaea. Germanistische Forschungen, N. F. Bd. 60)

Ha egy könyvet az első kiadásnál későbbi kiadásban idéznek, azt jelezni kell a ténylegesen használt kiadás számával. Ha *változatlan* utánnyomást használnak, elég egy felső indexbe rakott szám az évszám előtt – feltéve, hogy a változatlan utánnyomás ugyanazon a helyen jelent meg, ahol az első kiadás; ha megjelenés helye változott, akkor a felső indexbe rakott számnak az új megjelenési hely előtt kell szerepelnie. A módosított (átnézett, javított, bővített, rövidített) kiadásokat részletesen jelezni kell.

Példa:

Klibansky, Raymond / Panofsky, Erwin / Saxl, Fritz: Saturn und Melancholie. Studien zur Geschichte der Naturphilosophie und Medizin, der Religion und Kunst, Frankfurt a. M. ²1990.

Iser, Wolfgang: Der Akt des Lesens. Theorie ästhetischer Wirkung, 2., durchgesehene und verbesserte Auflage, München 1984.

Ha facsimilét használnak, akkor annak bibliográfiai adatait kell megadni; az eredeti címéből csak annyit kell megjeleníteni, amennyi a facsimile címében vagy alcímében szerepel

Pl

Blanckenburg, Friedrich von: Versuch über den Roman. Faksimiledruck der Originalausgabe von 1774. Mit einem Nachwort von Eberhard Lämmert, Stuttgart 1965.

Houben, Heinrich Hubert: Verbotene Literatur von der klassischen Zeit bis zur Gegenwart. Ein kritisch-historisches Lexikon über verbotene Bücher, Zeitschriften und Theaterstücke, Schriftsteller und Verleger, 2 Bde., Hildesheim 1965 (reprografischer Nachdruck der Ausgabe Berlin 1924; Bremen 1928).

4.6. Gyűjteményes munkák

Ha több szöveget idéznek egy gyűjteményes munkából, akkor az egyes szövegeket egyenként kell felsorolni az irodalomjegyzékben (l. 4.2.3.2.); célszerű felvenni magát a gyűjteményes munkát is, hogy az egyes szövegek helyének megadásakor rövidítéssel hivatkozhasanak rá. A gyűjteményes munkákat általában nem a kiadó/szerkesztő neve, hanem a cím szerint veszik fel, s annak megfelelően helyezik el az ábécé rendjében.

Pl.

Geist, Geld und Wissenschaft. Arbeits- und Darstellungsformen von Literaturwissenschaft, hg. v. Peter J. Brenner, Frankfurt a. M. 1993.

Példa:

Beszélgetések a Bibliáról. Mítoszok és legendák a Bibliában. Szerk., bev. Rapcsányi László. Budapest 1978. (Beszélgetések a Bibliáról)

=> Kákósy László: Dávid király, in: Beszélgetések a Bibliáról, 67–86. o.

=> Harmatta János: A két testamentum között, in: Beszélgetések a Bibliáról, 145–170. o.

4.7. Nem önálló művek

Általános szabály: feltétlenül meg kell adni azon *oldalakat*, amelyeken az idézett szöveg található!

- **Összkiadásban szereplő szöveg**

Az összkiadásokat a művek szerzője, nem pedig az összkiadás szerkesztője/szöveggondozója szerint vesszük fel

Minta

Családnév, Keresztnév: Cím, in: uő.: Az összkiadás címe, hg. v. Keresztnév Családnév, Kötetszám: Kötetcím, Hely év, oldalszám

Pl.

Lessing, Gotthold Ephraim: Der junge Gelehrte. Ein Lustspiel in drei Aufzügen, in: ders.: Werke, in Zusammenarbeit mit Karl Eibl, Helmut Göbel, Karl S. Guthke, Albert Schirnding und Jörg Schönert hg. v. Herbert G. Göpfert, Bd. 1: Gedichte. Fabeln. Lustspiele, München 1970, S. 279–374.

Ha az összkiadás egyes köteteinek különböző kiadói/szerkesztői vannak, akkor elegendő csak az idézett kötet kiadóját/szerkesztőjét feltüntetni.

Pl.

Schiller, Friedrich: Ueber naive und sentimentalische Dichtung, in: Schillers Werke. Nationalausgabe, Bd. 20: Philosophische Schriften I, unter Mitwirkung von Helmut Koopmann hg. v. Benno von Wiese, Weimar 1962, S. 413–503.

4.2.3.2. Gyűjteményes munkákban szereplő dolgozatok

Minta:

Családnév, Keresztnév: Cím. Alcím, in: A gyűjteményes munka címe, hg. v. Keresztnév Családnév, Hely év, kötettség, oldalszám

Pl.

Batts, Michael S.: Ohne Forschung keine Bibliographie – ohne Bibliographie keine Forschung, in: Geist, Geld und Wissenschaft, S. 253–270. (de csak akkor, ha a gyűjteményes munka szerepel az irodalomjegyzékben, vö. 4.2.2.)

Dirne, Veit G.: Ethos – Pathos – Artemis: „Eines schickt sich nicht für alle”, in: Ethik versus Ästhetik. Einer Verwechslung wird der Prozeß gemacht, hg. v. Emil Rascherer, 2 Bde., Köln/Wesel 1995, Bd. 1, S. 5–39.

▪ Folyóiratokban szereplő dolgozatok

Erőteljes eltérések a különböző rendszerek között!

Minta:

Családnév, Keresztnév: Cím. Alcím, in: Folyóiratcím évfolyam (év) oldalszám

Példa:

Greiner, Bernhard: „Mit meinen Augen hab ich es gesehn, / Das Urbild jeder Tugend, jeder Schöne”. Das Schöne als Symbol des Klassischen Theaters: ‚Torquato Tasso’, in: Euphorion 86 (1992) S. 171–187.

Kiséry András: Por se: a reneszánsz médiumai, in: Jelenkor 48 (2005) 11?. 1066–1083. o.

A folyóiratok címeinek vannak bevett rövidítései – ezeket ismerni és használni kell!

Példa:

Eco, Umberto: An ‚Ars Oblivionalis’? Forget It!, in: PMLA [Publications of Modern Language Associations]103 (1988) 254–261. p.

Wegmann, Nikolaus / Ellrich, Lutz: Theorie als Verteidigung der Literatur? Eine Fallgeschichte: Paul de Man, in: DVJS [Deutsche Vierteljahrschrift für Literaturwissenschaft und Geistesgeschichte] 64 (1990) 3?. S. 467–513.

4.8. Szótárak és lexikonok

Minta:

Cím, Hg., (kiadás) kötet, Hely a kötet megjelenésének évszáma, oldal-, ill. hasábszám(ok), szócikk Címe

Példa:

Deutsches Wörterbuch von Jakob Grimm und Wilhelm Grimm, Bd. VII, bearb. v. Matthias von Lexer, Leipzig 1889, Sp. 354–364, Artikel „Narr”
Ritoók Zsigmond: Homérosz-szócikk, in: Világirodalmi lexikon, szerk. Király István, IV. köt., Budapest 1975. 572–580. o.